

РЕШЕНИЕ

№ 417

гр. София , 22.04.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ в публично заседание на двадесет и втори април, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Нели Куцкова
Членове:	Яна Вълдобрева Мария Яначкова

като разгледа докладваното от Нели Куцкова Въззивно гражданско дело № 20201000503207 по описа за 2020 година

Производството е образувано по въззивната жалба на ишците К. К. П. и П. К. П., подадена срещу решението на Благоевградския окръжен съд, Гражданско отделение, втори състав, постановено на 11.05.2020 г. по гр. дело № 191/2018 г., с което изцяло са отхвърлени исковите претенции на ишците за заплащане на обезщетения за имуществени и неимуществени вреди.

Във въззивната жалба се оспорват изводите на окръжния съд, че не са доказани противоправни действия на ответниците, както и че ишците не са доказали твърдените от тях имуществени и неимуществени вреди.

Иска се отмяна на обжалваното решение и уважаване на исковете изцяло.

Ответникът ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ чрез своя представител изразява становище, че първоинстанционното решение е обосновано и законосъобразно, поради което жалбата на ишците следва да бъде оставена без уважение.

Ответникът ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ „НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ“ също оспорва жалбата на ишците и изразява становище, че решението на окръжния съд следва да бъде потвърдено. В представената писмена защита се излагат съображения,

че ДАНС не е материалноправно легитимирана да отговаря по предявените искиове, тъй като по силата на настъпилото правоприемство от 01.04.2015 г. /§94, ал.1 от ПЗР към ЗИД на ЗМВР/, правоприемник на активите, пасивите, архива и другите права и задължения на ДАНС, свързани с дейността по разследване, е МВР. Поради това правоприемство поддържа, че предявените срещу ДАНС искиове са недопустими.

Софийският апелативен съд, след като обсъди събраните по делото доказателства и като взе предвид оплакванията на жалбоподателите и становището на въззиваемите ответници, намира следното:

К.П. и П.П. са предявили по реда на ЗОДОВ обективно и субективно съединени осъдителни искиове срещу Прокуратурата на Република България и Държавна агенция „Национална сигурност“ за солидарно заплащане от ответниците на обезщетения за имуществени и неимуществени вреди, които ищците са претърпели в резултат от действията на прокуратурата и ДАНС.

Според исковата молба, имуществените вреди се изразяват в пропуснати ползи, които две търговски дружества, на които ищците са еднолични собственици на капитала и управители, не са могли да реализират приходи в резултат от изземването от служители на ДАНС и невръщане от прокуратурата на документи и техника. При дадени им от въззивния съд указания да уточнят, защо претендират обезщетяване на вредите на търговските дружества в качеството си на физически лица, с молба от 22.12.2020 г. ищците са заявили, че предявяват исковите в качеството си на еднолични собственици и представители на дружествата, „а и поради факта, че реално ние като физически лица сме покрили разходите на дружествата, кредитите, както и сме ошетени, че не се разпредели печалба през съответните години, която да сме получили като физически лица“.

Като неимуществени вреди ищците сочат претърпените от тях тревога и притеснение, негативно отражение върху здравословното им състояние и семейните им взаимоотношения.

По делото не се спори, че ищецът К.П. е едноличен собственик на капитала и управител на „Кей Пи консултинг“ ЕООД, а П.П. – на „МТ Травъл“ ЕООД. Въпреки че самите ищци не са представили доказателства, че са собственици и управители на посочените търговски дружества, окръжният съд служебно е установил тези релевантни факти чрез извършване на справки в ТРРЮЛНЦ.

От приложените към исковата молба писмени доказателства се установява следното:

По описа на ДАНС-21 – гр. Благоевград е било образувано досъдебно производство № 22/2014 г., което впоследствие е било преобразувано в прокурорска преписка № 202/2015 г. по описа на специализираната прокуратура.

С определения от 04.07.2014 г., постановени по н.ч.дела № 184, № 185 и № 186/2014 г., Благоевградският окръжен съд е уважил исканията на прокуратурата и е разрешил извършване на претърсване и изземване в жилищата на ищите, както и в офисите на управляваните от тях дружества. Видно от текста на определенията, досъдебното производство е било образувано срещу „неизвестен извършител“ за извършени престъпления по чл.246, ал.3 от НК – престъпление против паричната и кредитната система.

От представените протоколи за претърсване и изземване се установява, че тези процесуални действия са извършени на 07.07.2014 г. и са иззети документи и движими вещи.

С постановление от 16.09.2014 г. прокурор в окръжна прокуратура – Благоевград, е разпоредил връщане на мобилни телефони на К.П. и П.П.. Със същото постановление е отказано връщане на компютри, таблети, флаш-памет и документи.

След като досъдебното производство е било прехвърлено по компетентност на специализираната прокуратура, ищите са подали молба до тази прокуратура за връщане на иззетите вещи. С постановление от 27.10.2015 г. прокурор от СП е отказал връщането с мотива, че иззетите вещи са веществени доказателства и са обект на назначени технически експертизи, които не са изготвени.

Връщането е отказано и с последващо постановление на прокурора от СП – от 27.05.2016 г., поради необходимостта от извършване на анализ на техническата експертиза на иззетите компютри, таблети и флаш-памет.

С постановление от 03.01.2017 г. отново е отказано връщането на компютър и документи – поради очакване на отговор по следствена поръчка, адресирана до САЩ. Разпоредено е връщане на договори за заем и печат на дружеството „Кей Пи консултинг“ ЕООД.

На 27.07.2017 г. ищите отново са поискали да им бъдат върнати иззетите веществени доказателства.

По делото е представен приемо-предавателен протокол от 28.02.2018 г., в който е отразено връщането на 2 бр. класьори с документи, иззети от офис на дружеството „МТ Травел“ ЕООД.

Видно от данните по досъдебното производство, следствените действия са извършвани от разследващи агенти от ДАНС.

В приложеното досъдебно производство № 123163М-2/2015 г. по описа на С БОП Благоевград, пр.пр. № 202/2015 г. по описа на Специализираната прокуратура /28 папки/, се съдържа постановление за прекратяване на наказателното производство от 01.02.2018 г. – неподшито. Видно от същото, прокурор при СП е приел, че след като са били извършени всички възможни действия по разследването и не са налице достатъчно доказателства за повдигане на обвинения на лица – участници в организирана престъпна група, която е създадена с користна цел да върши престъпления по чл.246, ал.3 на територията на гр. Благоевград и страната, както и на други документни престъпления, наказателното производство следва да бъде прекратено. Същото е прекратено на осн. чл.243, ал.1, т.2 от НПК – поради недоказване на обвинението.

Това постановление не е обсъдено от първоинстанционния съд.

С оглед на цитираните по-горе доказателства, въззивният съд намира следното:

По основния въпрос – налице ли са предпоставките на чл.2 от ЗОДОВ за ангажиране на отговорността на държавата за вреди, причинени от неправомерни действия на нейни органи: Вярно е, че ищците не са били привлечени като обвиняеми по цитираното досъдебно производство, което е било прекратено. Спрямо К. и П.П.и обаче са били извършвани процесуално-следствени действия, двамата са били обект на наказателна репресия, изразяваща се в претърсване на жилищата им, в изземване на вещи и документи. Поради това въззивният съд приема, че същите са активно легитимирани да претендират обезщетение за претърпените в резултат от наказателното производство вреди по реда на ЗОДОВ.

Относно претенциите за заплащане на обезщетения за имуществени вреди: В обстоятелствената част на исковата молба се сочи, че тези вреди се изразяват в пропуснати ползи, които дружествата, собственост на ищците, не са могли да реализират поради това, че с действията си длъжностни лица от ДАНС и прокуратурата, изразяващи се в задържане на документи и техника, са възпрепятствали

нормалната дейност на търговците. В уточняващата молба, подадена в изпълнение на указанията на въззивния съд се посочва, че обезщетяване на вредите се претендира от физическите лица К.П. и П.П., които са еднолични собственици на капитала на дружествата и които са погасявали задълженията на последните с лични средства.

Следва да се посочи, че търговските дружества са самостоятелни правни субекти и независимо, че ищите са техни еднолични собственици и управители, те не могат от свое име като физически лица да претендират обезщетение за вредите, претърпени от юридическите лица. Доказателства за претърпени имуществени вреди от ищите като физически лица не са представени по делото – включително и такива, че П.и с лични средства са погасявали задълженията на търговските дружества /както се твърди в уточняващата молба пред въззивния съд/.

С оглед на горното, претенциите на жалбоподателите ищци за заплащане на обезщетения за имуществени вреди са неоснователни, поради което решението на окръжния съд, с което същите са били отхвърлени, следва да бъде потвърдено. Поради това не подлежат на обсъждане и събраните пред окръжния съд доказателства относно евентуалните пропуснати ползи /печалби/ на „Кей Пи консултинг“ ЕООД и на „МТ Травъл“ ЕООД.

Относно претенциите за заплащане на обезщетения за неимуществени вреди: Както беше посочено по-горе, макар и формално ищите да не са били привлечени като обвиняеми, спрямо тях в наказателното производство са предприети процесуални действия, които са им причинили тревога и притеснения, нарушили са обичайния им начин на живот. Въпреки че от самите ищци не са представени доказателства за тежестта и обема на моралните вреди, по силата на житейска презумпция съдът приема, че такива са настъпили.

При определяне на размера на обезщетенията въззивният съд взе предвид продължителността на досъдебното производство – три години и половина; обстоятелството, че през този период органите на разследването не са бездействали, а са извършвали множество разпити, извършвали са справки в търговски банки и други институции, назначавали са експертизи, предприемали са действия за събиране на доказателства от САЩ.

Не са доказани твърденията на ищеца П.П., че в резултат от действията на прокуратурата и ДАНС семейните му отношения са се влошили до такава степен, че се е стигнало до прекратяване на брака му. Видно от данните по делото, бракът на П.П. с В. Т. е бил прекратен със споразумение, постигнато между съпрузите.

Не е доказана и причинна връзка между диагностицираното заболяване „сънна

апнея“ при К.П. и действията на органите на досъдебното производство.

При съобразяване на посочените по-горе обстоятелства съдът оценява нематериалните вреди, претърпени от ишците на по 500 лева за всеки един от тях. В този смисъл следва да бъде изменено първоинстанционното решение, като ответната прокуратура бъде осъдена да заплати на ишците посочените обезщетения. Законната лихва върху тези обезщетения следва да се начислява от датата на прекратяване на досъдебното производство – 01.02.2018 г.

Относно пасивната легитимация на ответника ДАНС: Въззивният съд намира, че не са налице предпоставки за ангажиране на солидарната отговорност на този ответник. Действията, извършени от агентите на ДАНС, са част от наказателното производство, образувано и ръководено от прокуратурата. Процесуалните действия по претърсване и изземване са предприети по искане на прокурора с разрешение на съда, а отказите за връщане на иззетите вещи и документи са постановявани от прокурор. Допълнително съображение за неоснователността на исковите срещу този ответник е и цитираната от представителя на ДАНС разпоредба на § 94 от ПЗР на ЗИД на ЗМВР, уреждаща правоприемството между ДАНС и МВР, настъпило през 2015 г. по силата на цитирания закон.

С оглед на горното, решението на окръжния съд, с което са отхвърлени исковите, предявени срещу ДАНС, следва да бъде потвърдено.

По разноските: Предявените искове за заплащане на обезщетения за имуществени и неимуществени вреди са в размер на общо 222 593, 90 лева, от които 102 593,90 лева за имуществени вреди и за 120 000 лева за неимуществени вреди.

За производството пред окръжния съд ишците са заплатили 10 лева държавна такса и 150 лева възнаграждение за вещо лице, изготвило съдебно-счетоводна експертиза за установяване на имуществените вреди. Не са представени доказателства за заплатено адвокатско възнаграждение, не е представен и списък по чл.80 от ГПК. Поради неоснователността на претенциите за имуществени вреди, разноски по тези искове не следва да се присъждат.

За въззивната инстанция жалбоподателите ищци са заплатили 20 лева държавна такса. С оглед на уважената част от исковите, на ишците се дължат 0,25 лева разноски за двете съдебни инстанции.

Представителят на ДАНС претендира заплащане на юрисконсултско възнаграждение и за настоящата инстанция. Съдът приема, че жалбоподателите ищци

следва да заплатят на този ответник 100 лева юрисконсултско възнаграждение.

Воден от горното, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решението на Благоевградския окръжен съд, Гражданско отделение, втори състав, постановено на 11.05.2020 г. по гр. дело № 191/2018 г. В ЧАСТТА, с която исковите на К. К. П. и П. К. П. за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди са отхвърлени за сумата от 500 /петстотин/ лева за всеки един от тях и **ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ да заплати на К. К. П. с ЕГН *****, от гр. ***, ул. „***“ № *, ет.*, ап.* обезщетение за неимуществени вреди на осн. чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ в размер на **500** /петстотин/ лева, ведно със законната лихва, начислявана от 01.02.2018 г. до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ да заплати на П. К. П. с ЕГН *****, от гр. ***, ул. „***“ № *, ет.*, ап.* обезщетение за неимуществени вреди на осн. чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ в размер на **500** /петстотин/ лева, ведно със законната лихва, начислявана от 01.02.2018 г. до окончателното изплащане на сумата.

ПОТВЪРЖДАВА решението на Благоевградския окръжен съд в останалата му обжалвана част.

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ да заплати на К. К. П. и П. К. П. **0,25 лева** съдебни разноски.

ОСЪЖДА К. К. П. и П. К. П. да заплатят на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ „НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ“ юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 /сто/ лева.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния касационен съд на Република България в едномесечен срок от връчването му, при спазване на изискванията на чл.280 и чл.284 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____